

Af: Lone Niedziella, sprogmedarbejder, Forskningsenheden for Almen Praksis i Aarhus - lone.niedziella@ph.au.dk

Nyt spørgeskema forbereder patienten på dialog om medicin

Mange patienter med multimorbiditet får mange forskellige typer af medicin. Et nyt spørgeskema med fem enkle spørgsmål letter den årlige medicingennemgang og sætter fokus på patientens perspektiv.

Kvalitetsudvikling i almen praksis er omdrejningspunktet for forskningsgruppen "Kvalitetsudvikling og interventioner" ved Forskningsenheden for Almen Praksis i Aarhus. Et af de seneste initiativer er udviklingen af spørgeskemaet PREPAIR (PREparation of Patients for Active Involvement in medication Review) – eller på dansk "Hvordan har du det med din medicin?"

Det kan være svært at inddrage patienten i en dialog om medicin. Derfor kan det være en fordel, at patienten har reflekteret over egen medicin inden den årlige statusundersøgelse.

Formålet med at udvikle PREPAIR-skemaet var at få et nyt redskab til at forberede patienten bedre på medicingennemgangen og give både læge og patient et bedre afsæt for at træffe fælles beslutninger om opdatering af medicinen med udgangspunkt i den aktuelle sygdomssituation.

Godt modtaget af læger og patienter

PREPAIR-skemaet er blevet godt modtaget af både læger og patienter, ligesom der også var stor interesse for det på Lægedage 2021, hvor det blev præsenteret.

Det nye spørgeskema sætter fokus på patientens egen vurdering af behandlingen som helhed. Og det er en af de store styrker ved det, ifølge Anna Mygind, som har været med til at udvikle spørgeskemaet.

Skemaet indeholder fire udsagn, som skal vurderes: (1) væsentlige bivirkninger (2) mængden af medicin, (3) unødvendig medicin og (4) tilfredshed med aktuel medicin. Derudover er der et åbent spørgsmål, hvor patienten kan notere emner, som skal drøftes med lægen. Tilsammen dækker de centrale temaer, som er væsentlige for at vurdere den aktuelle medicinske behandling.

Spørgsmål giver refleksion

Ved afprøvningen af spørgeskemaet oplevede patienterne, at de forholdt sig mere aktivt til deres egen medicin, når de skulle vurdere udsagnene.

"Patienterne er bedre forberedte på at tale om medicinen, når de bruger PREPAIR-skemaet, fordi det får dem til at reflektere over deres medicin inden konsultationen med lægen", siger Anna Mygind.

Nogle patienter oplevede, at det i

FAKTA OM PREPAIR

Hvordan anvendes skemaet?

Patienten får skemaet udleveret ved f.eks. blodprøvetagning. Patienten udfylder det hjemme eller i venteværelset og får her reflekteret over den samlede medicinering. Skemaet medbringes til statusundersøgelse hos lægen, så patientens perspektiv kan inddrages i den årlige medicingennemgang.

Hvordan virker det?

Patienten udfylder skemaet på forhånd og reflekterer over egen medicin. Ved konsultationen er patienten bedre forberedt og mere bevidst om, hvad der er vigtigst at drøfte med lægen. Lægen får indblik i patientens bekymringer om medicinen og mulighed for at inddrage patientens perspektiv.

Patienterne oplever

- At det er godt at reflektere over egen medicin
- At det er lettere at dele egne perspektiver med lægen
- At få en god dialog med lægen

Lægerne oplever

- At patienten er bedre forberedt på at tale om medicinen
- At det er lettere at inddrage patientens perspektiv
- At få en bedre forståelse af patientens bekymringer
- At få en god dialog med patienten

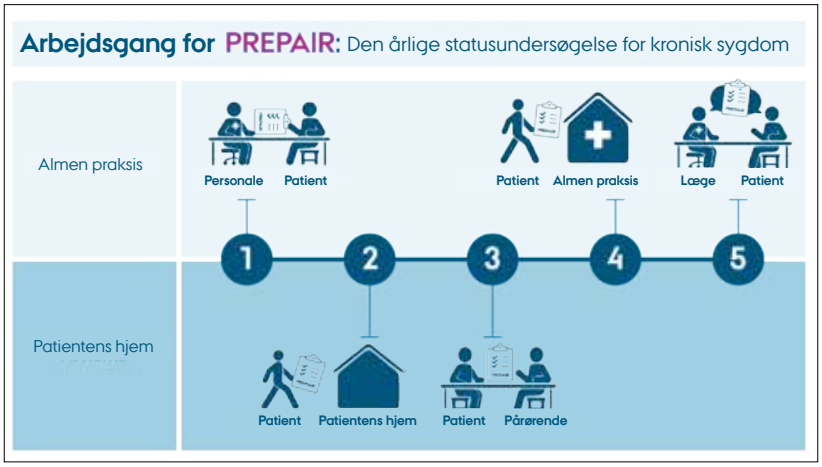

Arbejdsgangen for PREPAIR er tilpasset den eksisterende arbejdsgang ved den årlige statusundersøgelse.
Figur: Amanda Sandbæk og Peter Lübben.

konsultationen var lettere at udtrykke ønsker, tvivl eller usikkerhed om medicinen.

"Patienten har måske under forberedelsen overvejet nogle spørgsmål eller ønsker. Lægen får indblik i, hvad der betyder mest for patienten, og det giver bedre mulighed for at tilpasse medicinen til den enkelte og dennes livssituation", fortæller Anna Mygind.

Skemaet understøtter dialog

PREPAIR-skemaet har vist sig at understøtte en god dialog om medicinen mellem læge og patient og sætte mere fokus på patientens perspektiv. Det kan give en dybere forståelse af, hvorfor man får sin medicin, men det kan også øge trygheden og følelsen af sikkerhed hos patienterne – også hos dem, der måske i første omgang kan blive lidt usikre på den eksisterende behandling.

"Dialogen om patientens ønsker og prioriteringer kan øge adherence – altså at patienten i højere grad tager sin medicin som aftalt med lægen. Tilbagemeldingerne fra patienterne viser, at skemaet øger trygheden ved medicineringen. Og vi ved fra andre studier, at det giver bedre adherence", uddyber Anna Mygind.

Dialogen om patientens ønsker og prioriteringer kan øge adherence – altså at patienten i højere grad tager sin medicin som aftalt med lægen.

Integreres i eksisterende arbejdsgang

En stor fordel ved det nye skema er, at det passer godt ind i den eksisterende arbejdsgang ved den årlige statusundersøgelse. Typisk får patienten udleveret skemaet ved blodprøvetagning. Så udfyldes det hjemme eller i venteværelset og medbringes til konsultationen med lægen. Skemaet opleves ikke som en tidsrøver.

"Hvis patienten ikke afkrydser bekymringer, så stjæler det ikke tid. Og hvis der er bekymringer, så oplever

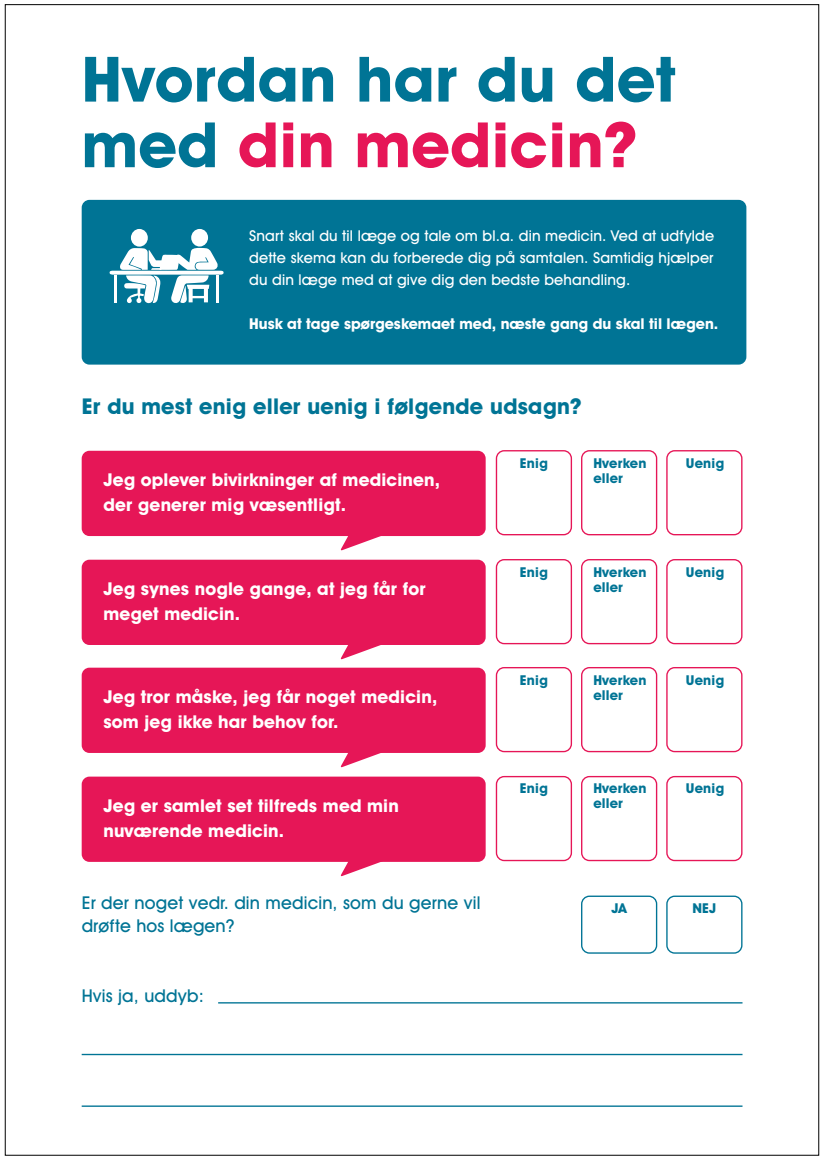

Hvordan har du det med din medicin?

Snart skal du til læge og tale om bl.a. din medicin. Ved at udfylde dette skema kan du forberede dig på samtalen. Samtidig hjælper du din læge med at give dig den bedste behandling.

Husk at tage spørgeskemaet med, næste gang du skal til lægen.

Er du mest enig eller uenig i følgende udsagn?

	Enig	Hverken eller	Uenig
Jeg oplever bivirkninger af medicinen, der generer mig væsentligt.			
Jeg synes nogle gange, at jeg får for meget medicin.			
Jeg tror måske, jeg får noget medicin, som jeg ikke har behov for.			
Jeg er samlet set tilfreds med min nuværende medicin.			

	JA	NEJ
Er der noget vedr. din medicin, som du gerne vil drøfte hos lægen?		

Hvis ja, uddyb: _____

_____

_____

Spørgeskemaet består af fire udsagn, der skal vurderes, og et åbent spørgsmål, der inviterer til dialog.

BAG OM SPØRGESKEMAET

- "Hvordan har du det med din medicin?" (PREPAIR) er udviklet af kvalitetsudviklingsgruppen ved Forskningsenheden for Almen Praksis i Aarhus.
- Projektgruppen består af Anna Mygind, Amanda Sandbæk, Kirsten Høj, Line Due Christensen, Philipp Harbig og Flemming Bro.
- Spørgeskemaet består af fire udsagn og et åbent spørgsmål om medicin.
- Det kan anvendes som forberedelse inden en konsultation om medicingennemgang og som afsæt til dialog om medicinen ved en statuskonsultation.
- Skemaet er udviklet på baggrund af en litteraturgennemgang efterfulgt af workshops med seks praktiserende læger og pilottest i tre praksis blandt 22 patienter. Skemaet er derefter afprøvet i fem udviklingspraksis blandt 54 patienter i Region Midtjylland.
- Udviklingsprocessen beskrives i en videnskabelig artikel, som i øjeblikket er under peer review.
- Projektet er finansieret af bevillinger fra Trygfonden og Region Midtjyllands Kvalitets- og Efteruddannelsesudvalg for Almen Praksis.

lægerne, at det er relevant at tage op", siger Anna Mygind.

Implementering og videreudvikling

Næste skridt bliver at udbrede spørgeskemaet, så flest muligt kan få glæde af det. For tiden er gruppen ved at undersøge, hvordan spørgeskemaet kan implementeres i almen praksis i Region Midtjylland - med et særligt fokus på sårbare grupper. Det skal undersøges, hvordan lavere socialgrupper anvender skemaet, og om skemaet kan understøtte dialogen om medicin mellem plejehjemslæge, nyindflyttede plejehjemsbeboere og deres pårørende.

"Det er sjældent, at et nyt tiltag er så direkte anvendeligt for både patienter og læger i almen praksis – endda uden at kræve særligt udstyr eller røve tid, så det skal da udbredes hurtigst muligt", slutter Anna Mygind.

Ud over PREPAIR-skemaet har gruppen lavet en guide til udarbejdelse af resuméer i almen praksis (MOSAIC). Interesserede kan læse mere om det og andre af gruppens projekter på feap.au.dk/kvalitet. //